

NÉPNEVELŐ

A MAGYARORSZÁGI KATH. TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

<p>Megjelenik minden héten egyszer, vasárnap. Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen. Előfizetési ár: egész évre 6 K. Kéziratokat nem küldünk vissza.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, VIII., Szentkirályi-utca 28. (SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)</p>	<p>A pályázati hirdetéseknel minden egyes szóért, minden közlés után 6 filler fizetendő. Állandó hirdetéseknel nagyobb kedvezmény. Kisebb hirdetésekre külön árszabás. Egész oldal...kor. 50.— Negyed oldal...kor. 15.— Fél oldal... .. * 28.— Nyolcad oldal * 10.— A díjak előre behiűlendők a Szent-István-Társulathoz.</p>
--	--	---

Gyermekvédelem és gyermekmunka.

Nem modok sokat, ha azt állítom, hogy egy nemzet sem tűnt ki annyira a védelem erényében, mint a magyar.

Istenért, hazáért, királyért mindig kész volt utolsó vérét, minden fillérét feláldozni.

Az elhagyott árva, a szegény özvegy, a női becsület, a tehetetlen öreg, a vízkárosult, tüzkárosult, sehol nem talált több oltalmat, nem reszesült olyan védelemben, mint nálunk.

A gyermekvédelemben sem maradtunk hátra. Már legelső királyunk védő apostolként tűnt fel, midőn a ker. hit terjesztésével a felnőtteket és kicsinyeket oltalmába vette. Attól fogva pedig böles és jó királyaink és a nemzet apostolai, a főpapok mindent elkövettek a népoktatás terjesztésére, a gyermekek lelki és testi javainak védelmére. És a magyar nemzet akkor boldog is volt, mert szeretett imádkozni és dolgozni. Az imádság megerősítette a lelkét, a munka a testét. Így nem volt terhére az élet, boldog volt és megelégedett. De ez már régen volt.

Ez a boldog kor később szomorúra változott. Jött olyan idő, midőn az önkénykedők nem a gyengét védték, hanem azokat, akik az ő hatalmuk növelésére segédkeztek.

De lassankint ismét derengeni kezdett. Az emberszeretet érzése mindjobban megritkította, elenyészttette az önkénykedést.

A múlt század már olyan magyar férfiakat szült, akik az emberbecsüléstől áthatva, az emberművelés lobogóját kitzútták.

És azóta ez a zászló mindenfelé kiterjesztette védő szárnyát.

A tudatlanok tanítása, a betegek gyógyítása, a szerencsétlenek felségelyezése ismét szép lendületnek indult.

A gyermekvédelem is olyan ritka pártolásra talált nálunk, hogy eldicsekodhatunk vele; mert ma már 50.000 gyermek áll a védelem pártfogása alatt.

És mégis, mintha a föld megfordult volna.

A feminizmus nagy hívei, a női uralom, a női hiúság a gyermekvédelemben is új rendszert akar teremteni. Ezeknek nem jó a természetes gyermekvédelem, nem elég a sok iskola, árvaház és más jótékony, a gyermek lelkét és testét védő intézmény.

A modern apostolok, a könnyen szeretni élők a humanizmus boldogító hirdetésével először a felnőtteket vonták el a munkától; s most a feministák a gyermekmunka ellen harcolnak. Egészen az északi sarkot keresik, a hőmezőkön szeretnének tétlenül bolyongani. El akarják vonni a gyermeket is a munkától, nem gondolva arra, hogy a gyermeket nem jó pók módjára nevelni, mert akkor az is a piszkos hálóban, a henyeség takarója alatt, a könnyelmű életmódra vetemedik, azt szokja meg.

A feministák egyesülete f. évi szeptember hó 28-án tiltakozó gyűlést tartott a gyermekmunka ellen.

Az állami gyermekvédelem orsz. főfelügyelője, a csepeli katasztrófára való hivatkozással, igen károsnak tartja azt, ha a gyermeket korán munkára alkalmazzák. Ezt a nézetet úgy nevelési, mint emberbaráti szempontból helyesléssel kell fogadni. Mert ámbár oda kell törekednünk, hogy a gyermekben a munkásságra való hajlámot felébresszük, egyúttal arra is kell ügyelnünk, hogy a munka mindig a gyermek erejéhez legyen mérve.

De már téves Glücklich Vilmának és Schwimmer Rózának véleménye, hogy a 15 éven alóli gyermekeket mindennemű hasznot adó munkától el kell tiltani.

Lehet, hogy tévedek, de én úgy látom, hogy a mi népünknek ezután még nagyobb szüksége lesz a munkásságra mint ezelőtt:

1. Mert hajdan úgy a kötelees mint a privat életterhek és egyéb igények oly csekélyek voltak, hogy azokat kevesebb munkával, kisebb fáradsággal is könnyen el lehetett viselni.

2. Más nemzetek a szorgalmas munka által az ipar terén olyan messzire elhagytak minket, hogy nagyon is hozzá kell látni a

munkásságra való neveléshez, ha boldogulni akarunk.

Már ez a két ok is világosan mutatja, hogy mennyire kell a gyermeket már zsenge korában fokozatosan a munkára szoktatni, hogy azt később annál szívesebb készséggel és nagyobb ügyességgel folytathassa.

Es most nézzük meg a dolognak erkölcsi és nevelési oldalát.

Tegyük fel, hogy a sok munkanélküli gyermek anyagi ellátásáról gondoskodhatnánk, akkor milyen lesz a gyermek élete?

Azt bölesen tudja már mindenki, hogy a tetlenség minden egészséges embernek csak kárára van. De senkinek sem árt annyit, mint a gyermeknek, aki tetlenségében mindig a rossz alkalmat ragadja meg, aki akkor a könnyelműség, erkölestelenség árjába könnyen beleeszik.

Vagy nem látták meg a feministák, hogy a 12—15 éves inasok mit csinálnak? Jó lenne a kisebb városokban és falukban is szétnézni, ahol a munkanélküli fiúk a koresmák ajtain leskelődnek, lopott pénzen cigarettáznak, a gyümölcsösöket dezsmaalják stb. Az ilyen munkanélküli csavargó gyermekek, sok helyen az iskolakerülő diákok is.

Remélem, hogy az ilyeneket nem szükséges szaporítani a munkanélküli gyermekcseregben. Ezért nem szükséges a humanizmust a tulságba vinni és annak leple alatt a henyelésre való nevelést szorgalmazni.

De lássuk az egészségi szempontokat is.

Épen mikor e sorokat irtam, beállított hozzám egy volt tanítványom. Beszélgetés közben kérdeztem tőle: Hát Jóska, az öccse haza jött-e már a katonaságtól? Most szabadult meg. Látná csak tanító úr milyen erős ember. Akármilyen zsák buzát könnyen a vállára hajít. Pedig gyermek korában olyan vékony, gyenge volt. Bizony az volt tanító úr és hozzá már 13 éves korában kis béres lett, ahol nem volt pihenése, mindig dolgozott.

Hát ilyen eredménye van a munkának.

Befejezem a mondanivalómat.

A gyermekvédelem olyan szép eszme, hogy annak szükségét belátni, azt pártolni mindnyájunk közös kötelessége. De ha ebben ügy járunk el, mint az a szülő, aki elbecézett gyermekét annyira félti, hogy mikor iskolába adja, előre is arra kéri a tanítót, hogy kimélje a munkától, bizony-bizony nem gyermekvédelem lesz abból, hanem gyermekveszedelem.

Ha gyermekeinket korán munkásságra szoktatjuk, azoknak később is édes lesz a kenyérkereset. Ha pedig oktalanul kiméljük, akkor szépen kifejlődött, erősnek látszó olyan nemzedéket nevelünk, amelynek keserű lesz a dolog. Olyan lesz, mint némely szépen kifejlődött terméketlen gyümölcsfa, amelyre azt kell mondani: «Amely fa nem terem, kivágatik és tüzre vettetik.»

Válasszunk.

Vécsy Ágoston.

IRODALOM.

Erzsébet, magyarok királynéja.

A világtörténelem legvonzóbb alakjainak egyike ez a mélabús életű, tragikus halálú, igazán királynői lelkületű nagyszony. Mintha egy bánatos dalt, egy szomorú költeményt hallanék, melynek szelid borongásába, örökös sóhajtásaiba csak ritkán röppenhet be egy szelid mosoly, egy pillanatnyi derű, az egészet egy lelketrázó disszonáns sikoltás fejezvéen be: így érzem, mikor a hozzá méltó udvarhölgy emlékezéseit olvasgatom.*

E helyen irtunk már e könyvről. Az egész hazai sajtó értéke szerint méltatta e kedves, e megható emlékiratot, hőséhez és irójához illő formában és módon. Szeretettel szóltak a kiváló lelkű, a fenkölt szellemű, a nagy szívű asszonyról és királynőről; a bámulat és hódolat rajongásával állították egybe nemes lényének nagyszerű mozaikját egyéniségének százféle, de minden darabkájában értékes és szép csillámaiból. A sejtőoldali jellemzésekhez én most még egyet esatolok, a nekünk, magyaroknak, legdrágábbat, szeretetre legméltóbbat: Erzsébet *mélyseges, bensőséges magyar érzésének* a kidomborítását.

Nagy dolog az nekünk, magyaroknak, akiknek évszázadok óta ninesen nemzeti dinasztia, hogy idegen vérből származott királynéknak oly igazán magyarrá változik, vér lesz a mi vérünkéből, az ő szíve a nemzetével teljes összhangzásban ver s hogy ebben az esetben nemcsak az alkotmányjogi kifejezés szerint, hanem a valóság szerint is magyar királyné ült a trónon.

Sztáray Irma grófnő könyvében keresztül néhány ízben mélyen belepillanthatunk ebbe, a magyar nemzetet végtelenül szerető és nagyrabesülő királynői szívébe.

A millenáris év ünnepségein Ő is részt vett. «Ez az Őt rajongással körülvevő nemzet nem is sejtette talán, milyen kálváriát járt akkor az ő királynéja».

És soha és sehol annyira, mint épen akkor és itt.

Bár nem ez a föld szülte, szeretetével mélyen gyökerezett e földbe; fényes álmai, nagy reményei közösek voltak e nemzetével; s mióta egy napon minden összeomlott, ez a föld mintha égne talpa alatt, mert itt százszorosan érzi a veszteség megsemmisítő nagyságát...

Vaszary Kolos hercegprimás megindító fönségű ismeretes beszédje alatt a királyné könyvezett, Midőn Szilágyi Dezső a nemzet hódó-

* *Erzsébet királyné kíséretében.* Irta: Sztáray Irma grófnő. A Szent-István-Társulat kiadása. Ára egyszerű fűtésben 5 kor., pergamentben 6 kor. A tanítói és ifjúsági könyvtárak hiányosak e könyv nélkül, mely meleg közvetlenséggel, intim valóságában állítja eléink a nagy királynét.

latát tolmácsoló szónoklatában a nemzet Órangyalának Isten áldotta befolyásáról beszélt, a látványos szemek megesordultak és két nehéz fényes könnyesepp pergett alá halvány arcán.

Ezeréves magyar nemzet, őrizd meg ennek a két fénylő könnyeseppnek bánatos emlékét!...

1907. szeptember 22-én mondta el a budai várpalotában Vilmos német császár hires pohárköszöntőjét a magyar nemzetre. Referáltam erről Ő Felségének, majd kívánságára fel is olvastam a toasztot és a vele összefüggő eseményeket. A királyné megindulással hallgatta felolvasásomat s mikor ezzel végeztem, nyomában a következő sürgönyt mondta írónom alá:

«Ő Felségének, Németország császáriának.

Epen most olvastam Felséged megragadóan szép pohárköszöntőjét. Az abban szeretett királyunk és *drága hazánk iránt megnyilatkozó érzelmeik végtelenül jól esnek egy magyarul érző szívnek.* Erzsébet.»

«A sürgönyre estére itt volt a császár válasza. Hogy mennyire szívéhez nőtt a királynénak a magyar nemzet, hogy ennek jó-rossz sorsában mennyire részt vett, azt mindig tudtam s most ez az elérékenyedésig fokozott öröm, mellyel e jól eső hírt fogadta, újra meggyőzőtt, hogy a nemzet méltán nevezi őt orangyalának.

Úgy szerettem volna akkor elébe borulni, hogy összecsókoljam azt a két kezét, melyet annyiszor emelt föl nemzetem fölé, védőleg és áldólag»...

Erzsébet királyné alakja már több mint egy évtizede a történelemé, de felejthetetlen királyi és női egyénisége szerette magyar nemzetének szívébe van zárva örökre. Jól esik, nagy örömet érzünk, ha egyes alkalmak, mint Sztáray grófnő könyve is, újra a lelkünk elé idézik e mélabús nagyasszonyt, ki panasztalan fájdalommal bujdosott e földi téreken. Becsüljük meg annál is inkább, mert a magyarnak mostoha helyzetében kevés ilyen fontos alakja van.

Becsülje meg kiváltképen a magyar tanító, mert az újabb időben példaképül nem igen találunk hozzáfogható eszményi egyéniséget hazánk történetében. Erzsébet királyné emléke nagyhatású eszközünk a hazaszeretetre, a királyhűségre való nevelésben. Ez ősi, hagyományos érzéseink új életre, nagyobb erőre kelnek az ő magasztos lényé szemléletében, a hazafias érzelmeket elsorvasztó eme korban.

Erzsébetnek, magyarok királynéjának tiszteletével már a gyermeki szívben el fog terjedni a haza iránt való szeretet és erősbödni fog a nemzeti öntudat. *Wohlmuth Ernő.*

EGYESÜLETI ÉLET.

Tanítók gyűlése. A lévavidéki róm. kath. népnevelők egyesülete október 7-én, Zselizen, tartotta évi rendes közgyűlését. A változatos és nagy gonddal összeállított program — az egyesület tagjain kívül — tekintélyes számmal vonzotta oda a klérust, a más vallású

tanítókat és a helybeli intelligenciát is. A gyűlést szentmise előzte meg, melyen Vass Ödön zselizi plébános celebrált. Ez alkalommal a mindkét nembeli iskolás gyermekek enekkara Dely István tanító közreműködése mellett két szólamban igen szépen enekelt. A gyűlést pont 11 órakor Báthy László, lévai prépost-plébános, elnök, remek beszéddel nyitotta meg, külön üdvözölve a megjelent vendégeket, nevezetesen: Guzsánitz Vilmos egyházmegyei h. főtanfelügyelőt, Tomcsányi János kir. tanfelügyelőt és Végh Istvánt, a bars megyei ált. tanító-egyesület elnökét, kik mindannyian a tanítókat érdeklő, tanulságos és meleg szavakban köszönték meg az elnök figyelmét. A közgyűlés folyamán Vaszary Kolos herceg-prímáshoz és gróf Apponyi Albert miniszterhez üdvözlő táviratot küldtek. Az elnök évi jelentése után Kriek Jenő, a lévai áll. tanítóképző-intézet tudós tanára, a *Gyermeklélek káros fogyatékosságáról* értekezett. Utána Veszely István, barsbessenői főtanító: *A tekintély, mint a társadalmi rend alapja* című értekezését olvasta fel. A tanítói életből vett példákkal kidomborított tanulmány volt ez. Mindkét előadást nagy tetszéssel és általában figyelemmel hallgatták. A gyűlés legkiemelkedőbb pontját azonban még Báthy László elnök előadása képezte, aki a szakember tudásával és magyarázatával mutatta be azon *tanszergyűjteményt, mellyel az 1907. évi XXVII. t.-c. értelmében, a folyó tanév végéig minden népiskolának bírnia kell. Több bemutatott tanszer az ő praktikus útmutatása és kiváló ízlése után készítettet.* Tokody István lévai kántortanító dr. Hámos Péter volt kir. tanfelügyelő felett, Jaross Ferenc lévai igazgató-tanító, társelnök pedig Luliesk Izider volt verebélyi esperes felett tartott emlékbeszédet. A számvizsgáló bizottság jelentése tudomásul vétetvén, Sárhegyi János pénztárnoknak lelkiismeretes és buzgó fáradozásait köszönet szavaztatott. A tisztújítás következőleg ejtetett meg: elnökké: Báthy László, társelnökké: Jaross Ferenc, főjegyzővé: Ghimesy János, jegyzővé: Percel István, pénztárnokká: Sárhegyi János és könyvtárnokká: Scarba Endre lón megválasztva.

Tanítógyűlés. A «dombovári esperesi kerület» tanítói köre 1909. évi szeptember hó 30-án tartotta Dombováron őszi közgyűlését, Frühwirth Géza egyházi elnök megnyitó beszédében felhívja a tanítókat a tanítószolgálatra, a vallásos és «hazafias» nevelés fontos feladataira. A körí jegyzői tisztségre Szijártó László szakesi tanító, — a jogvédelmi bizottságba pedig Gyomlay József kurdí kántortanító választatott meg. Gyomlay József felolvasásában «*A kath. tanítószolgálat feladata a társadalmi evolúcióval szemben*» címmel, rámutat azon tennivalókra, mely szerint nekünk kath. tanítóknak munkálkodni kell nemcsak az iskola falai közt, hanem azon kívül is. Felhívja kortársai figyelmét az ifjúsági egyesületek szervezésére, különösen pedig a *népiskolai könyvtárak létesítésére.* Felolvasása végén az évi XXVII. t.-c. néhány szerelmes rendelkezéséről tett említést, melynek a párber-, lakástgy, iskoláink felszerelése stb. A tetszéssel fogadott felolvasás után Szijártó László a tanítószolgálat a hittan tanítása körüli teendőiről értekezett. A tanítószolgálat teendőiről bár irtak jeles tanfériak, a mondottak felfrissítése kapcsán annak megtoldása a tanúgyre csak haszon volt. Indítványok során kimondta a gyűlés, hogy a puszta tanítók illetményeinek megvonása, illetve iskolájuknak hanyag, s gyermekek általi seprétése és rendes fűtése tárgyában a herceg uradalmi kormányzó-ságához, továbbá a tanköteles korban lévő gyermekek korezmától való eltöltése ügyében pedig (a meglévő szabályrendelet csak papíron van meg, nines végrehajtója) az alispánhoz kérvényt nyujt be.

Tanítógyűlés. Az alsóhevesi alesperesi kerület tanítóköre őszi körí gyűlést f. é. október hó 14-én Hevesen tartotta meg. Puchlin Kázmér th. kanonok esperes-elnök megnyitó beszédében társadalmunk forrongásairól szól, ahol is a *felvilágosodás* (?) és vallás eszméi állnak szemben egymással. Folyton nő azok száma, akik egyszerre tanároknak tartják magokat a *felvilágosítás* terén, anélkül azonban, hogy valaha tanítók lettek volna. A hatás visszahatást szül. *A romboló erő*

ellen való küzdelem acélozza erőnket; a mentés munkájára, amely munkában a kath. tanítóság részt vesz. A kath. iskolának feladata, nemcsak a tudásra, hanem az erkölcsi életre és jellemképzésre fektetni a fősúlyt. Ezen célért lángolunk, ezért harcolunk, ezért küzdünk mi kath. tanítók. Megemlékezett az év folyamán elhalt *Bagi Imre* volt hevesi tanítóról, az új tagokat bemutatja, a megjelent vendégeket üdvözl. *Bagi Imréné* hevesi tanítónő: «A számtantánításnál a számfogalmak szemléltetésére, az 1—10-ig terjedő számkörben, milyen eszköz használandó» című értekezését olvasta föl. *Szabó István* kiskörei tanító «Iskola a tudóvsz elleni küzdelemben» címen tartott felolvasást. Kifejtette tanulságos értekezésében, hogy a harcot a tudóvsz ellen már az elemi népiskolai oktatásban kell megkezdenünk; a tudóvsz terjedésének okait fejtegetve, az iskolában követendő higiénikus eljárás módjait ismertette. Számos körtág bozszólása után a felolvasás minden egyes pontját magneva tette a körgyűlés. Nem kevésbé fontos és a kath. népiskolai oktatás napi kérdései közé tartozó felolvasást tartott *Dutkay Dezső* tarnaszentmiklósi tanító: «A népiskolai tankönyvekről». A kath. iskolák számára írott tankönyveket méltatta, amelyek használata a fejelemi szabályzat szerint a kath. tanítókra kötelező. Indítványára a jövő évi körgyűlésre a következő vitatételt tűzte ki a kör: A kath. iskolák számára írott tankönyvek közül melyek használhatók legsikeresebben az egy-, két- és többtanítós iskolában? Ajánlatos-e a tanítás egyöntetűségére az egyforma tankönyvek használata a kör összes iskolájában? Ha igen, miért? Az indítványok letárgyalása és az Orsz. Kath. Tanítók Segélyalapja javára történt befizetések után egyházi elnök, miután a vendégeknél megjelenésükért köszönetet fejezte ki, a kör tagjait az összetartozás tudatának ébrentartására felhívta, a gyűlést bezárta.

Tanítógyűlés. Nagytapolcsány-vidéki róm. kath. népnevelők egyesülete 1909. évi október hó 14-én Nagytapolcsányban tartotta rendes évi közgyűlését. A tárgyszorozat főbb pontjai voltak: Fel 9 órákor a plébániatemplomban szentmisét mondott dr. *Steinhöfer Gyula* egyh. elnök. Az elnöki megnyitó beszéd után értekezést tartott «Az érzelem világából» *Murányi Ede*. «Az állatok gondoskodása ivadékaikról» *Klamsék J.* «A nyitra-megyei tanítók otthonáról» A járaskörök működéséről szóló jelentés után a pénztáros és könyvtáros jelentése, tisztujtás és indítványok következtek.

VEGYESEK.

Tanszereket és teljes iskolai berendezéseket jutányosan és előnyös fizetési feltételek mellett szállit s költségvetésekkel készséggel szolgál a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése r. t. Budapesten.

Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesület adományai. A kath. iskola védelmében igen szép eredménnyel működik máris a mi alig egy-két éves iskolaegyesületünk. F. hónap 18-án dr. *Giesswein Sándor* elnöklete alatt az Egyesület ügyvezető igazgatósága (melynek tagjai: *Ember Károly* ügyvezető igazgató, dr. *Mihályffy Akos*, dr. *Dulek János* egyetemi tanárok, *Gerely József* titkár, *Grossmann F.* pénztáros, *Urbányi József* jegyző) ülést tartott. A folyó ügyek letárgyalása után a *Gazdák Biztosító Szövetkezet*től a biztosítások közvetítéséért esedékes összeg terhére az *újszászi* róm. kath. iskolának építési célokra felvett kölcsönnek kamatait törlesztésére 4 éven át évenként 84 koronát, a *törökbalinti* róm. kath. leányiskolának tanszerek beszerzésére 200 koronát engedélyezett; ezenkívül több iskolának tankönyveket küld. Az Egyesület csak a Szent-István-Társulat által kiadott népiskolai könyveket küldi meg ingyen az arra rautalt iskoláknak.

Tájékoztató katolikus iskolák építése, javítása, vagy átalakítása céljából felveendő ammortizációs jelzalog és egyéb kölcsönök elnyerésére vonatkozólag. Értesítjük ezennel az illetékes köröket, hogy amennyiben a katolikus iskolaépületek építésére, átalakítására vagy javítására bármily nagyságú ammortizációs jelzalog, vagy egyéb kölcsönre volna szükségük, sziveskedjenek az adatok és körülmények pontos leírásával levélben, *gróf Berényi János* úrhoz *Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 16.* szám alá fordulni, aki készségesen intézi el és bonyolítja le a hasonló ügyeket. Az utóbbi időben két esetben bonyolított le nagyobb összegű ammortizációs kölcsönt igen kedvező feltételek mellett az iskolaszék legnagyobb megelégedésére.

Követésre méltó példa a felnőttek oktatására. A kiskörei róm. kath. tanítók elhatározták, hogy az idei tél folyamán a felnőttek oktatása céljából az ottani polgári olvasóköri helyiségében hetenként egyszer, vasárnap, sorozatos előadásokat tartanak, hogy így a község lakosainak szellemi fejlődését hasznos irányba tereljék és kultiválják. A sorozatos előadások programja a következő: 1. A család helyzete a társadalomban. 2. A szövetkezeti eszme, mint a társadalmi válaszfalak megszüntetője. 3. A belterjes gazdálkodás előnyei. 4. Az állattenyésztés, kapcsolatban az állategészségüggyel. 5. A mezőrendőri intézkedésekről és kihágásokról. 6. A baromfi-tenyésztés, tekintettel a tojás értékesítésére. Gyógyító növények gyűjtése. 7. Az egészség ápolása, lakás, ruházat. 8. Az iskola a népjólétnak szolgálatában, ifjúsági egyesületek és gazdakörök alakításával. 9. A méhészet és selyemhernyótenyésztés, mint a gazdálkodás mellékágai. 10. A hitelügy rendezése. 11. A polgárok jogai és kötelességei. 12. A gépek használata. 13. Az országos gazdasági munkás- és eselédsegélyző pénztár ismertetése. 14. A biztosítás különféle nemei. 15. Hazánk természeti szépségei és műremekei, történelmi nevezetességeinek ismertetésével. 16. A magyar nemzet történetének ismertetése.

Halálozás. A jászárokszallási róm. kath. tanítótestület fájdalommal telt szívvel tudatja az érdemekben gazdag tek. *Ficzek Ferenc* nyugalmazott kartárs úrnak a halotti szentségek átjatos felvétele után életének 59-ik évében esendes és fájdalom nélküli elhunytát.

Szerkesztői üzenetek.

K. J. Levélben feleltünk. — **P. Gy.** 1. A Tanítók évkönyvének múlt évi példányát 1 koronáért megkaphatja. 2. Az illető lakását nem ismerjük. — **M. Gy.** A válság ideje alatt nincs rendes kihallgatás. — **K. R.** Köszönet. Jönni fog. — **Sz. F.** Beérkezett. Felhasználjuk. — **P. F.** Köszönet a tudósításért. — **V. A.** Beérkezett. Felhasználjuk. — **D.** Köszönet az értesítésért. — **B. A.** Közzétettük.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

Kérelem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Csákóczi (Hont m.) róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdetetik *október 30-ig.* Fizetés: 1000 kor., ebből 656 kor. államsegély. Lakás: 2 szoba, konyha, kamra, istálló, kert. Tót nyelv tudása szükséges. Kérvények a

hozóki plébániahivatalhoz küldendők. *Mischák István* plébános, iskolaszéki elnök. 831 1—1

Alsódubován (Nyitra m.) posta Nagykosztolány róm. kath. tót ajkú iskolánál nyugdíjazás folytán megüresedett kántortanítói állásra *október 30-ig* pályázat hirdetetik. Javadalma: két szobás lakás, konyha, kamara, pince, istálló, ől, kert, 1339 □öl szántóföld, 14-56 hliter rozs, 19 mt. tüzelőfa, községtől 422 kor., községi segély 3430 kor., offertoriumok 10 kor., alapítványokból 103 kor., stóla 70 kor., orgonálásért 630 kor., ostyasütés 16 kor., zsellérektől 440 kor. Fizetés kiegészítés még nincs rendezve. Kérvények a nagykosztolányi plébániahivatalhoz küldendők. *Hocnigh Ferenc*, plébános. 806 1—1

Kis-Vendéghen kántortanítói állásra a «Népnevelő» 40. számában közzétett pályázatra a választás *nov. 3-ig* meghosszabbított azzal, hogy orgonálnitudo tanítónok is jelentkezhetnek *Hotár Lajos*, iskolaszéki elnök. (U. p. Sissó). 817 1—1

Hrádeki (Nyitra m.) kántortanítói állásra *nov. 10-ig* pályázat hirdetetik. Lakása áll 3 szoba, zárt konyha, kamra, 2 istálló. Jövedelme föld, fa, párbér, stóla és készpénzletményekben 1000 kor. stóla, párbér minimális értékben felvéve. A kérvények *Fehérváry Kálmán* esperes, Hrádek (u. p. Kocsócz) küldendők. 803 1—1

A Modor király-utcai róm. kath. tanítói állás üres. Javadalmazása: 1000 kor.; törzsfizetés, természetben lakás, kert és 12 ümter fa. Pályázati határidő *november 3.* Kérvények a modori róm. kath. iskolaszékre. Harmónium játszó előnyben. 830 1—1

Az **ásványi** róm. kath. népiskolánál egyik tanítónak kántortanítói állásra való megválasztása folytán megüresedett negyedik férfitanítói állásra *október 30-ig* pályázat hirdetetik. Fizetése államsegéllyel 1000 korona, butorozott lakás, 20 kor. kertletmény és két ől puha tűzifa. A kántorságban való teljes jártasság megkívánatik. Az állás azonnal elfoglalandó. *Iskolaszék.* 835 1—1

Chropói kántortanítói állomásra a kántortanító nyugdíjba vonulása alkalmából pályázat hirdetetik. Javadalma: chropói községtől 634 kor., fundációkból 7 kor. 6 fillér, stóla 40 kor., kántori pótlék 300 kor., Kiskovalóról 36 kéve buza, 24 kor., két községtől 10 m. fa természetben, államsegély 221 kor., Berencs uradalomtól fára 16 kor. pénzben. Lakása két padlózott szoba, 1 konyha, 1 kamara, 1 istálló, 1 faszin, 1 ől. Pályázhat okleveles tanító *november 1-ig.* Személyes megjelenés kívánatik. Kérvények küldendők a chropói róm. kath. iskolaszéknek (Nyitra m., u. p. Radosóc). Választás november 5-én lesz. 832 1—1

Egri érseki megye.

A fényeslitkei (Szaboles m.) róm. kath. második onálló tanítói állásra *október 31-iki* választásig pályázat hirdetetik. Javadalmazása az iskola pénztárából 340 kor., államsegélyből 660 kor., butorozott szobából álló lakással és tőli fűtéssel. Kötelessége a III—VI. osztályt és az ismétlő tanköteleseket tanítani, az összes tanköteleseket a templomba vezetni s ott reájok felügyelni, a kántori teendőkből alkalmilag segédkezni. Az állás azonnal elfoglalandó. Kellőleg felszerelt kérvények a fényeslitkei róm. kath. iskolaszékre küldendők. 819 1—1

A bánhorvátai (Borsod m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetetik. Javadalmazása: 8 magyar hold szántóföld, jelenleg haszonbérben, 2 darab szőlő, részben termő, részben ujtelepítés. Párber: gazdaktól 1 véka rozs és 40 fillér, házatlan zsellérek, cselédek és özvegyektől ennek fele. Értéke: 120 kor. 16 méter hasábfu. Ostyasütésért 4 méter tűzifa beszállítva és 1 véka búza. Legelő és erdőilletőség. Stóla előírás, búcsuztató meggyezés szerint. Államsegély 496 korona, különböző forrásokból 316 kor. 65 fillér, korpótlék államsegélyből. 2 szobás lakás melléképületekkel. Kötelessége: a nundennapi és ismétlőiskolásokat személyesen tanítani s az istentiszteletekre templomba vezetni, a kántori teendőket plébánosa utasítása szerint végezni, évenként a schematismus részére népszámlálást tartani s plébá-

nosa részére a párberfizetők lajstromát összeállítani. Kellőkép felszerelt kérvények *november 3-ig* a plébániai hivatalhoz küldendők. A választás a szokásos orgona és énekpróba után november 4-én délelőtt 10 órakor lesz. Személyes megjelenés szükséges. 826 1—1

Csanádi egyházmegye.

A klopoticsi (Krassó-Szörény m.) róm. kath. népiskolánál ujonnan szervezett osztálytanítói (tanítónői) állásra pályázat hirdetetik. Javadalmazása: államtól 720 kor., hitközségtől 280 kor. 24 méter tűzifa egyenlőre egy bérszoba, konyha, kamra. Kötelessége a kijelölendő osztályokat és ismétlőiskolát vezetni. Tannyelv: horvát-magyar. Határidő *november 15-e.* *Antók Dániel* iskolaszéki elnök. 776 2—2

A krassovai plébániához tartozó jabalcasai róm. kath. osztatlan népiskolánál megüresedett kántortanítói állásra pályázat hirdetetik. Javadalma természetbeni járulékokkal és államsegéllyel együtt 1000 kor. Tanítási nyelv magyar-horvát, vagy bármely szlav nyelv. Pályázó e javadalmazást mint kántortanító élvezi, köteles kántori teendőket és a szokásos egyházi funkciókat végezni s anyaegyház plébánosának a hitoktatásban segédkezni. Kérvények a róm. kath. plébániahivatalhoz Krassovára (Krassó-Szörény m.) *november 10-éig* küldendők. 827 1—1

Erdélyi egyházmegye.

A ditrói (Csik m.) róm. kath. népiskolánál ujonnan szervezett egy tanítói (X.) és tanítónői (XI.) állásra pályázat hirdetetik. Javadalma: 900 kor. államsegély, 100 korona a község pénztárából és 300 korona lakbér. Kötelessége: az iskolaszék által kijelölendő osztályok vezetése. Kellően felszerelt kérvények *nov. 14-ig* az iskolaszék címére küldendők. Az állások 1910. január 1-én elfoglalandók. *Takó János* főesperes, iskolaszéki elnök. *Barabás Rajmond* iskolaszéki jegyző. 835 1—1

Győri püspöki megye.

A kistatai róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetetik. Az állás javadalmazása: 1. 2 szoba, 1 konyha, 1 kamra és gazdasági épületek, 2. a hitközségtől: termények- és készpénz járandóság címén 394 korona, amely összeg kiegészítésére 1000 koronáig, 606 korona államsegély és a netalan esedékes korpótlék államsegélyből fedeztetik. Pályázati határidő *november hó 5.* A megválasztott kántortanító f. év december hó 1-én tartozik az állást elfoglalni. Kérvények a kistatai iskolaszékre címezve, a sopron-szili plébániahivatalhoz küldendők. Az *iskolaszék.* 837 1—1

Kalocsai érseki megye.

A soltvadkerti róm. kath. második tanítói állásra pályázat hirdetetik. Javadalma: 1. A hitközségtől 400 kor. 2. A főegyházmegyei nagyobb pénztárból 500 kor. 3. Lakbér címén 100 kor. 4. Államsegélyből 100 kor. Kötelessége az iskolaszék által kijelölt osztályokat tanítani, a kalocsavidéki tanítóegyesület tagjává lenni és a kántort akadályoztatása esetén díjtalanul helyettesíteni. A pályázók kérvényeiket *folyó hó 28-ig* ft. *Makay Gábor* ker. esperes úrhoz Akasztóra küldjék. Választás f. hó 31-én lesz. 792 2—2

Kassai egyházmegye.

A pereii róm. kath. tanítói állomásra pályázat hirdetetik. Fizetése: a) a hitközségi pénztárból 180 kor., b) államsegélyből 820 kor., kétszobás lakás melléképületekkel s kert. Pályázati határidő *október 30.* A kellőleg felszerelt pályázati kérvények *Liszkey Nándor* esp. plébánoshoz intézendők Abaujszántóra. Az ismétlősök oktatásáért külön fizetetik fejenként 2 kor. 813 1—1

Nyitrai püspöki megye.

A dombelvi «Rulczó» völgyi (Trencsen m.) iskolai tanítói állására pályázat hirdetetik *nov. 3-kára.* Jöve-

ellen való küzdelem acélozza erőnket: a mentés munkájára, amely munkában a kath. tanítóság részt vesz. A kath. iskolának feladata, nemcsak a tudásra, hanem az erőtlen életre és jellemképzésre fektetni a fősúlyt. Ezen célért lángolunk, ezért harcolunk, ezért küzdünk mi kath. tanítók. Megemlékezett az év folyamán elhalt *Bagi Imre* volt hevesi tanítóról, az új tagokat bemutatja, a megjelent vendégeket üdvözli. *Bagi Imréné* hevesi tanítónő: «A számtanításnál a számfogalmak szemléltetésére, az 1–10-ig terjedő számkörben, milyen eszköz használandó» című értekezését olvasta föl. *Szabó István* kiskörei tanító «Iskola a tüdővész elleni küzdelemben» címen tartott felolvasást. Kitéjtette tanulságos értekezésében, hogy a harcot a tüdővész ellen már az elemi népiskolai oktatásban kell megkezdenünk: a tüdővész terjedésének okait fejtegetve, az iskolában követendő higiénikus eljárás módjait ismertette. Számos kortag hozzászólása után a felolvasás minden egyes pontját magánvá tette a körgyűlés. Nem kevésbé fontos és a kath. népiskolai oktatás napi kérdései közé tartozó felolvasást tartott *Dudkay Dezső* tarnaszentmiklósi tanító: «A népiskolai tankönyvekről». A kath. iskolák számára írott tankönyveket méltatta, amelyek használata a feyelmi szabályzat szerint a kath. tanítókra kötelező. Indítványára a jövő évi körgyűlésre a következő vitatételt tűzte ki a kör: A kath. iskolák számára írott tankönyvek közül melyek használhatók legsikeresebben az egy-, két- és többitanús iskolában? Ajánlatos-e a tanítás egyöntetűségére az egyforma tankönyvek használata a kör összes iskolájában? Ha igen, miért? Az indítványok letárgyalása és az Orsz. Kath. Tanítók Segélyalapja javára történt befizetések után egyházi elnök, miután a vendégeknek megjelenésükért köszönetét fejezte ki, a kör tagjait az összetartozás tudatának ébredtartsására felhívta, a gyűlést bezárta.

Közi: *Dl. Tanítógyűlés*. Nagytapolcsány-vidéki róm. kath. népnevelők egyesülete 1909. évi október hó 14-én Nagytapolcsányban tartotta rendes évi közgyűlését. A tárgysorozat főbb pontjai voltak: Fel 9 órákor a plébániatemplomban szentmisét mondott dr. *Steinhöfer Gyula* egyh. elnök. Az elnöki megnyitó beszéd után értekezést tartott «Az érzelem világából» *Murányi Éde*, «Az állatok gondoskodása ivadékaikról» *Klamsek J.* «A nyitra-megyei tanítók otthonáról.» A járáskörök működéséről szóló jelentés után a pénztáros és könyvtáros jelentése, tisztújítás és indítványok következtek.

VEGYESEK.

Tanszereket és teljes iskolai berendezéseket jutányosan és előnyös fizetési feltételek mellett szállít s költségvetésekkel készséggel szolgál a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése r. t. Budapesten.

Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesület adományai. A kath. iskola védelmében igen szép eredménnyel működik máris a mi alig egy-két éves iskolaegyesületünk. F. hónap 18-án dr. *Grosswein Sándor* elnöke alatt az Egyesület ügyvezető igazgatósága amelynek tagjai: *Ember Károly* ügyvezető igazgató, dr. *Mihályffy Akos*, dr. *Dudkay János* egyetemi tanár, *Gerely József* titkár, *Grossmann F.* pénztáros, *Urbányi József* jegyző ülést tartott. A folyó ügyek letárgyalása után a *Gazdák Biztosító Szövetkezetétől* a biztosítások közvetítéséért esedékes összeg terhére az újszászi róm. kath. iskolának építési célokra felvett kölcsönnek kamatai törlesztésére 4 éven át évenként 84 koronát, a *törökbalinti* róm. kath. leányiskolának tanszerek beszerzésére 200 koronát engedélyezett: ezenkívül több iskolának tankönyveket küld. Az Egyesület csak a Szent-István-Társulat által kiadott népiskolai könyveket küldi meg ingyen az arra ráutalt iskoláknak.

Tájékoztató katolikus iskolák építése, javítása, vagy átalakítása céljából felveendő ammortizációs jelzáló és egyéb kölcsönök elnyerésére vonatkozólag. Értesítjük ezennel az illetékes köröket, hogy amennyiben a katolikus iskolaépületek építésére, átalakítására vagy javítására bármily nagyságú ammortizációs jelzáló, vagy egyéb kölcsönre volna szükségük, sziveskedjenek az adatok és körülmények pontos leírásával levélben, gróf *Berényi János* úrhoz Budapest, IV., *Ferenc József-rakpart 16.* szám alá fordulni, aki készségesen intézi el és bonyolítja le a hasonló ügyeket. Az utóbbi időben két esetben bonyolított le nagyobb összegű ammortizációs kölcsönt igen kedvező feltételek mellett az iskolaszék legnagyobb megelégedésére.

Követésre méltó példa a felnőttek oktatására. A kiskörei róm. kath. tanítók elhatározták, hogy az idei tél folyamán a felnőttek oktatása céljából az ottani polgári olvasóköri helyiségében hetenként egyszer, vasárnap, sorozatos előadásokat tartanak, hogy így a község lakosainak szellemi fejlődését hasznos irányba tereljék és kultiválják. A sorozatos előadások programja a következő: 1. A család helyzete a társadalomban. 2. A szövetkezeti eszme, mint a társadalmi válaszfalak megszüntetője. 3. A belterjes gazdálkodás előnyei. 4. Az állattenyésztés, kapcsolatban az állategészségüggyel. 5. A mezőrendőri intézkedésekről és kihágásokról. 6. A baromfitenyésztés, tekintettel a tojás értékesítésére. Gyógyító növények gyűjtése. 7. Az egészség ápolása, lakás, ruházat. 8. Az iskola a népjólétnak szolgálatában, ifjúsági egyesületek és gazdakörök alakításával. 9. A méhészet és selyemhernyótenyésztés, mint a gazdálkodás mellékágai. 10. A hitelügy rendezése. 11. A polgárok jogai és kötelességei. 12. A gépek használata. 13. Az országos gazdasági munkás- és cselédszervező pénztár ismertetése. 14. A biztosítás különféle nemei. 15. Hazánk természeti szépségei és műremekei, történelmi nevezetességeinek ismertetésével. 16. A magyar nemzet történetének ismertetése.

Halálozás. A jászárszállási róm. kath. tanítótestület fájdalommal telt szívvel tudatja az érdemekben gazdag tek. *Ficzek Ferenc* nyugalmazott kartárs úrnak a halotti szentségek ájtatos felvétele után életének 99-ik évében csendes és fájdalom nélküli elhunytát.

Szerkesztői üzenetek.

K. J. Levélben feleltünk. — **P. Gy.** 1. A Tanítók évkönyvének mult évi példányát 1 koronáért megkaphatja. 2. Az illető lakását nem ismerjük. — **M. Gy.** A válság ideje alatt nincs rendes kihallgatás. — **K. R.** Köszönet. Jónni fog. — **Sz. F.** Beérkezett. Felhasználjuk. — **P. F.** Köszönet a tudósításért. — **V. A.** Beérkezett. Felhasználjuk. — **D.** Köszönet az értesítésért. — **B. A.** Közzétettük.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly.**

Kérelem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Csákóczi (Hont m.) róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdettetik október 30-ig. Fizetés: 1000 kor., ebből 656 kor. államségély. Lakás: 2 szoba, konyha, kamra, istálló, kert. Tót nyelv tudása szükséges. Kérvények a

vezéki plébániahivatalhoz küldendők. *Mischák István* plébános, iskolaszéki elnök. 831 1—1

Alsódubován (Nyitra m.) pósta Nagykosztolány róm. kath. tót ajkú iskolánál nyugdíjazás folytán megüresedett kántortanítói állásra *október 30-ig* pályázat hirdetettik. Javadalma: két szobás lakás, konyha, kamara, pince, istálló, 6l. kert, 1839 □öl szántóföld, 14:56 hlter-rozs, 10 mt. tüzelőfa, községtől 422 kor., községi segély 34:30 kor., offertoriumok 10 kor., alapítványokból 103 kor., stóla 70 kor., orgonálásért 6:30 kor., ostyasütés 16 kor., zsellérektől 4:40 kor. Fizetés kiegészítés még nincs rendezve. Kérvények a nagykosztolányi plébániahivatalhoz küldendők. *Hornigh Ferenc*, plébános. 806 1—1

Kis-Vendégben kántortanítói állásra a «Népnevelő» 40. számában közzétett pályázatra a választás *nov. 3-ig* meghosszabbítatik azzal, hogy orgonánitudo tanítónok is jelentkezhetnek *Hotár Lajos*, iskolaszéki elnök. (U. p. Sissó). 817 1—1

Hrádeki (Nyitra m.) kántortanítói állásra *nov. 10-ig* pályázat hirdetettik. Lakása áll 3 szoba, zárt konyha, kamra, 2 istálló. Jövedelme föld, fa, párbér, stóla és keszpenzilletményekben 1000 kor. stóla, párbér minimális értékben felvéve. A kérvények *Fehérváry Kálmán* esperes, Hrádek (u. p. Kocsócz) küldendők. 803 1—1

A **Modor** király-utcai róm. kath. tanítói állás üres. Javadalmazása: 1000 kor.: törzsfizetés, természetben lakás, kert és 12 ürméter fa. Pályázati határidő *november 3.* Kérvények a modori róm. kath. iskolaszékre. Harmónium játszó előnyben. 830 1—1

Az **ásványi** róm. kath. népiskolánál egyik tanítónak kántortanítóvá való megválasztása folytán megüresedett negyedik férfitanítói állásra *október 30-ig* pályázat hirdetettik. Fizetése államsegéllyel 1000 korona, butorozott lakás, 20 kor. kertilletmény és két 6l. puha tűzifa. A kántorságban való teljes jártasság megkívánatik. Az állás azonnal elfoglalandó. *Iskolaszék.* 835 1—1

Chropói kántortanítói állomásra a kántortanító nyugdíjba vonulása alkalmából pályázat hirdetettik. Javadalma: chropói községtől 634 kor., fundációkból 7 kor. 6 fillér, stóla 40 kor., kántori pótlék 300 kor., Kiskovalórlól 36 kéve buza, 24 kor., két községtől 10 m. fa természetben, államsegély 221 kor., Berenes uradalomtól fára 16 kor. pénzben. Lakása két padlózott szoba, 1 konyha, 1 kamara, 1 istálló, 1 faszín, 1 6l. Pályázhat ökleveles tanító *november 1-ig.* Személyes megjelenés kívánatik. Kérvények küldendők a chropói róm. kath. iskolaszéknek (Nyitra m., u. p. Radosóc). Választás november 5-én lesz. 832 1—1

Egri érseki megye.

A **fényeslitkei** (Szabolcs m.) róm. kath. második önálló tanítói állásra *október 31-iki* választásig pályázat hirdetettik. Javadalmazása az iskola pénztárából 340 kor., államsegélyből 660 kor., butorozott szobából álló lakással és téli fűtéssel. Kötelessége a III—VI. osztályt és az ismétlő tanköteleseket tanítani, az összes tanköteleseket a templomba vezetni s ott reájok felügyelni, a kántori teendőben alkalmilag segédkezni. Az állás azonnal elfoglalandó. Kellőleg felszerelt kérvények a fényeslitkei róm. kath. iskolaszékre küldendők. 819 1—1

A **bánhorvát** (Borsod m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetettik. Javadalmazása: 8 magyar hold szántóföld, jelenleg hasznosított, 2 darab szőlő, részben termő, részben utjelepítés. Párbér: gazdaktól 1 véka rozs és 40 fillér, házatlan zsellérek, eselédek és özvegyektől ennek fele. Értéke: 120 kor. 16 méter hasábf. Ostyasütésért 4 méter tűzifa beszállítva és 1 véka búza. Legelő és erdőilletőség. Stóla előírás, búcsuzató megvezetés szerint. Államsegély 496 korona, különböző forrásokból 316 kor. 65 fillér, korpótlék államsegélyből. 2 szobás lakás melléképületekkel. Kötelessége: a mindennapi és ismétlőiskolásokat személyesen tanítani s az istentiszteletekre templomba vezetni, a kántori teendőket plébánosa utasítása szerint végezni, évenként a schematismus részére népszámlálást tartani s plébá-

nosa részére a párbérfizetők lajstromát összeállítani. Kellőkép felszerelt kérvények *november 3-ig* a plébániai hivatalhoz küldendők. A választás a szokásos orgona és énekpróba után november 4-én délelőtt 10 órakor lesz. Személyes megjelenés szükséges. 826 1—1

Csanádi egyházmegye.

A **klokoticsi** (Krassó-Szörény m.) róm. kath. népiskolánál ujonnan szervezett osztálytanítói (tanítónői) állásra pályázat hirdetettik. Javadalmazása: államtól 720 kor., hitközségtől 280 kor. 24 méter tűzifa egyenlőre egy bérszoba, konyha, kamra. Kötelessége a kijelölendő osztályokat és ismétlőiskolát vezetni. Tannyelv: horvát-magyar. Határidő *november 15-e.* *Antók Dániel* iskolaszéki elnök. 776 2—2

A krassovai plébániához tartozó **jabalcsai** róm. kath. osztatlan népiskolánál megüresedett kántortanítói állásra pályázat hirdetettik. Javadalma természetben járulékokkal és államsegéllyel együtt 1000 kor. Tanítási nyelv magyar-horvát, vagy bármely szláv nyelv. Pályázó e javadalmazást mint kántortanító élvezi, köteles kántori teendőket és a szokásos egyházi funkciókat végezni s anyaegyház plébánosának a hitoktatásban segédkezni. Kérvények a róm. kath. plébániahivatalhoz Krassovára (Krassó-Szörény m.) *november 10-éig* küldendők. 827 1—1

Erdélyi egyházmegye.

A **ditrói** (Csik m.) róm. kath. népiskolánál ujonnan szervezett egy tanítói (X.) és tanítónői (XI.) állásra pályázat hirdetettik. Javadalma: 900 kor. államsegély, 100 korona a község pénztárából és 300 korona lakbér. Kötelessége: az iskolaszék által kijelölendő osztályok vezetése. Kellően felszerelt kérvények *nov. 14-ig* az iskolaszék címére küldendők. Az állások 1910. január 1-én elfoglalandók. *Takó János* főesperes, iskolaszéki elnök. *Barabás Rajmond* iskolaszéki jegyző. 835 1—1

Győri püspöki megye.

A **kistatai** róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetettik. Az állás javadalmazása: 1. 2 szoba, 1 konyha, 1 kamra és gazdasági épületek, 2. a hitközségtől: termények- és keszpenz járandóság címén 394 korona, amely összeg kiegészítésére 1000 koronáig, 606 korona államsegély és a netalán esedékes korpótlék államsegélyből fedeztetik. Pályázati határidő *november hó 5.* A megválasztott kántortanító f. év december hó 1-én tartozik az állást elfoglalni. Kérvények a kistatai iskolaszékre címezve, a sopron-szili plébániahivatalhoz küldendők. Az *iskolaszék.* 837 1—1

Kalocsai érseki megye.

A **soltvadkerti** róm. kath. második tanítói állásra pályázat hirdetettik. Javadalma: 1. A hitközségtől 400 kor. 2. A főegyházmegyei nagyobb pénztárból 500 kor. 3. Lakbér címén 100 kor. 4. Államsegélyből 100 kor. Kötelessége az iskolaszék által kijelölt osztályokat tanítani, a kalocsavidéki tanítóegyesület tagjává lenni és a kántort akadályoztatása esetén díjtalanul helyettesíteni. A pályázók kérvényeiket *folyó hó 28-ig* ft. *Makay Gábor* ker. esperes úrhoz Akasztóra küldjék. Választás f. hó 31-én lesz. 792 2—2

Kassai egyházmegye.

A **perei** róm. kath. tanítói állomásra pályázat hirdetettik. Fizetése: a) a hitközségi pénztárból 180 kor., b) államsegélyből 820 kor., kétszobás lakás melléképületekkel s kert. Pályázati határidő *október 30.* A kellőleg felszerelt pályázati kérvények *Liszkaý Nándor* esp. plébánoshoz intézendők Abaujszántóra. Az ismétlősök oktatásáért külön fizettetik fejenként 2 kor. 813 1—1

Nyitrai püspöki megye.

A **dombelvi** «Rulczó» völgyi (Trencsén m.) iskolai tanítói állásra pályázat hirdetettik *nov. 3-kára.* Jöve-

delme: 1000 kor. és megfelelő lakás. Tót nyelv megkivántatik. Az állás azonnal elfoglalandó. *Iskolaszéki elnökség.* 824 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

A bodvarakói kántortanítói állásra pályázat hirdették. Jövedelme: 520 kor. államsegély, a templom pénztárából 60 kor., a hitközség pénztárából 88 kor., tandj. cimen 120 kor., 12 köböl rozs, 8 méter fa. föld és rét jövedelme 46 kor., feltételek után legelőhasználat, szorgalmi kert használata, kényelmes új lakás melléképületekkel. Stóla és párhéz. Kérvények az iskolaszéki elnökhöz, *Horváth Bálint* plébánoshoz Tornaszentandrás intézőndök, Allomás és posta Bodvaszilás (Abauj-Torna megye). Választás november 11-én. 833 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

Szigetszentmártoni kántortanítói állásra új pályázat hirdették a «Népnevelő» 41. számában közölt feltételekhez, még 300 kor. személyes pótlék jár. A pályázat határidő november 3., a választás november 4-én lesz, személyes megjelenés kivántatik. A kérvények az esperesi hivatalhoz Csepelen (Pest m.) nyújtandók be. *Steiner János*, plébános. 814 1—2

Szepesi püspöki megye.

Liptoluzsnai róm. kath. állomásra nov. 16-ára pályázat hirdették. Összjövödelme: 1328 kor. és természetbeni lakás. Kötelessége: az osztatlan iskolát vezetni, a kántornak segédkezni, esetleg öt helyettesíteni; temetés végzésnél mérsékelt stóladíj. A pályázók, kik tanítónok is lehetnek, keresztlevelel, oklevellel, név vagy szabad állapotukat igazoló lelkészi bizonyítvánnyal és működési bizonyítvánnyal felszerelt folyamodványukat a lptó buzsnai róm. kath. iskolaszékhez címezve, a fenti határnapig nt. *Höhr József* plébános, egyházm. tanfelügyelő. orhoz küldjék be. *Plaveczy Sándor*, iskolaszéki jegyző. 811 —

A hernádfői róm. kath. kántortanítói állomásra november hó 3-ára pályázat hirdették. Jövedelme: 1000 kor. még pedig készpénzben: 621 kor., és terményekben: 379 kor. Magyar-tót nyelvismeret szükséges. Róm. kath. iskolaszék. Hernádfő, u. p. helyben. (Szepes m.) 808 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A kerkaiklői róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdették. Fizetés 1000 kor., ebből 513 kor. államsegély. Tisztesseges lakás. Választás okt. 26. Az állás november 1-én foglalandó el. Kérvények a szécsiszigeti (Zala m.) plébániahivatalhoz küldendők. *Iker István* plébános, isksz. elnök. 802 2—2

A szarvaskendi (Vas m.) plébániához tartozó Halastó fiókköztségben megüresedett róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdették. Javadalma kétszobás lakás, konyha, kamara, a hitközségtől 471 kor. készpénz, 20 kor. kertilletmény, 509 kor. államsegély. Pályázhatnak férfi, esetleg nőtanítók. Kérvények november 4-ig a szarvaskendi plébániahivatalhoz küldendők. 823 1—1

A némethidegkúti plébániához tartozó radafalvai II. tanítói állásra pályázat hirdették. Javadalma állami segéllyel együtt 1000 kor. egy butorozott szoba és kert. Választás november 4-én délután. Csak nőtlen férfitanítók pályázhatnak. Az állás azonnal elfoglalandó. Pályázatok némethidegkúti plébániahivatalhoz címezendők. 822 1—1

A pornói (Vas m.) róm. kath. iskolánál kántortanítói állásra pályázat hirdették. Javadalma a díjlevelel szerint 1077 kor., megfelelő lakás és gazdasági épületek kerttel. Tannyelv német és magyar, orgonálásban és egyházi énekek jártasság szükséges. Kérvények nov. hó 7-ig, mint választási napig benyújtandók: az állás azonnal elfoglalandó. *Iritzer Imre* plébános, iskolaszéki elnök. 821 1—1

A kámi plébániához tartozó alsóujlaki róm. kath. újonnan szervezett II-od tanítói (vagy tanítónői) állásra október 31-ig, pályázat hirdették. Javadalma: 1. Az

1907. XXVII. t.-c. értelmében 2 szobás lakás, konyha, kamarával. 2. A törvényes kertilletmény fejében a község pénztárából 20 korona. 3. A község pénztárából 100 kor. fizetés. 4. Államsegély 1910. január 1-től a nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter által folyósítva 900 kor. Az iskolaterem fűtésére szükséges fa főlvgva, tisztogatás és fűtés a község részéről. Összesen: 1020 kor. Kötelessége az iskolaszék által kijelölt módon az I. és II-od fi- és nőnembeli tanköteleseket tanítani, az ismétlősöket főlvgálva oktatni, a kántoriakban szükség esetén díjtalanul segédkezni. A tanköteleseket templomba elkísérni és rájuk fölügyelni. Nő tanító alkalmazása esetében a háztartás és kézimunkát díjtalanul tanítani. Férfi pályázók előnyben részesülnek. Az állomás 1910. január 1-én elfoglalandó. Kellőleg fölszerelt kérvények Nt. *Bóday Ödön* kámi plébánoshoz (Kám Vas m. p. h.) küldendők a választás napjáig. Az iskolaszék. 820 1—1

A «Népnevelő» f. évi 40. számában a szenteleki (Vas m.) róm. kath. iskolánál egy osztálytanítói állomásra hirdetett pályázat határideje f. hó 31-ig meghosszabbították. Megjegyeztetik még, hogy az iskola öt tanerős, a hatodik tanítói állás szervezése folyamatban van. 818 1—1

A káldi plébániához tartozó Nagyköcsk fiókköztségben (Vas m.) a kántortanítói állásra pályázat hirdették november 3-ára. Jövedelem: 1. kétszobás lakás, konyha, gazdasági épület és házikert használata. 2. 5 h. 150 öl föld, tandj. 24 mérő rozs, 2 öl keményfa stb. értéke: 636 kor. Államsegély kérelmezve lesz. Választás nov. 3-án reggel 10 órakor. Személyes megjelenés kivántatik. Az állás azonnal elfoglalandó. Kérvények a káldi plébániához küldendők. *Kiss Sándor*, plébános. 816 1—1

A baksafalvai plébániához tartozó nádi róm. kath. osztatlan népiskolánál nyugalmabavonulás folytán megüresedett kántortanítói állásra pályázat hirdették. Javadalma: törvényes lakás és államsegéllyel 1000 kor. Kötelességei a díjlevelelben. A németnyelv tudása igazolandó. A kellően felszerelt kérvények október hó 30-ig ft. *Benesits József* iskolaszéki elnök úrhoz Baksafalvára (Vas m., u. p. Szentelek) küldendők. Az állás azonnal elfoglalandó. Megbízásból: *Mák János*, osztály tanító. 809 1—1

Rábakecskédén osztálytanítói állásra pályázat hirdették. Pályázhatnak kántortéendökben jártas, vallásos tanítók. Járandóságok: butorozott szoba, 20 kor. kertilletmény és 1000 kor. készpénz. Választás október 31. Állás azonnal elfoglalandó. *Dr. Markovits*, plébános. 807 1—1

Váci egyházmegye.

Palotáson (Nógrád m.) róm. kath. iskolánál férfitanítói állás üresedésben. Fizetése községtől 660 kor., államsegély 340 kor., az iskolaépületben egyszobás lakás, lakbérpótlék községtől 60 kor. Kötelességek díjlevelelben. Választás október 31., azután állás elfoglalandó. Kérvények küldendők *Iskolaszék.* 815 1—1

A dunakeszii róm. kath. iskolaszék az egyik tanító kántortanítóvá történt megválasztatása folytán megüresedett férfitanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 1000 kor., butorozott szoba, 20 kor. kertváltság és egy öl tűzifa. A kellően fölszerelt kérvények november 1-ig *Richter Béla* plébános, iskolaszéki elnökhöz küldendők. A megválasztott november 3-án tartozik állását elfoglalni. 825 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Bélavár fiókköztség róm. kath. iskolaszéke kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása díjlevelel szerint 1859 kor. 22 fillér. Köteles az iskolaszék által rábizott osztályokat és a gazdasági ismétlőiskolát tanítani s az istentiszteleteknél a kántori teendőket végezni. Személyes megjelenés szükséges. Pályázati határidő október 30. Orgona és énekpróba november 4. Kérvények főt. *Rokszándits György* plébános, iskolaszéki elnök címen küldendők Vizvárra (Somogy megye). 810 1—1

Nag
fiókköz
kántort
püspök
Állam
40. szá
plébán
Nag
fiókköz
kántort
1. Lak
kamar
szántó
rét =
5. Leg
7. Enn
dása =
10. Lel
kért 10
14. Bor
10 fill
Szűs
Oly
helyett
elvégez
Boda
címlre
Ny
A «Né
zett b
szerke
tanítót
nyilván
natoka
eddig
letesel
lehet s
lendős
natos
am Rí
Ében-f
számol
Rigács
ST
(X)
am
kút
Ha
a szü
SZ
melye
az ed
eszkö
vezőe
1000
lagos
tatá
Ara:
szeml
Tar
Meg

Nagykapornaki (Zala m.) plébániához tartozó **Almás** községben *október 30.* délután 2 órára róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik 6047/1908 számú püspöki rendeletre. Jövedelmei összesen 455 korona. Államsegély kéretett. Részletezve lásd október 3-ik 40. számú Népinevelő pályázatban. *Szűts Móríc*z, esperes-plébános. 828 1—1

Nagykapornaki (Zala m.) plébániához tartozó **Padár** községben *október 30-ára* délelőtt 10 óra róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Jövedelmei: 1. Lakás, 2. padlós szoba, takaréktűzhelyes konyha, kamara, pajta, istálló, cseréptetőre. 2. 7 hold 589 ööl szántóföld, évi jövedelme 320 kor. 3. 2 hold 516 ööl rét = 120 kor. 4. 2 hold föld szántás díja 20 kor. 5. Legeltetési jog 20 kor. 6. 3 ööl tűzifa = 48 kor. 7. Ennek megváltása = 9 kor. 20 fillér. 8. Hazahordása = 10 kor. 9. Lélekgabona úgy 7 mm. 84 kor. 10. Lélekpénz 14 kor. 11. Tandíj úgy 120 kor. 12. Ismétlőkért 16 kor. 13. Községi járandóság 33 kor. 60 fillér. 14. Borkollekta helyett 20 kor. 30 fillér. Összesen 835 kor. 10 fillér a lakáson kívül, mely 150 koronának felel meg. *Szűts Móríc*z, esperes-plébános. 829 1—1

Oly tanítójelöltet, vagy okleveles tanítót keresek helyettesítésre néhány hónapra, aki a kántoriakat is elvégzné. Fizetés egy hónapra 66 korona. Ajánlatok *Boda Gyula*, kántortanító, Szentpéterúr (Zala megye) címre kéretnek. 812 1—1

Nyilttér. *Dr. Ében Mihály* pléb. úrnak *Nagy-Körös.* A «Népinevelő» 42. sz. Nyilttér rovatban hoztam intézett becses soraira válaszul a következő: Számoló szerkezeteimet úgy a huszas, mint a százas körűt, több tanítótestület a legtökéletesebb számológépeknek nyilvánította. (Kívánatra a hivatalos jegyzőkönyvi kivonatokat is közlöm.) Szerény véleményem is az, hogy az eddig ismertebb számológépek között az enyém legtökéletesebb, s aránylag legolcsóbb, de miután senki sem lehet saját magának bírálója (s még kevésbé Főtisztelendőség — mint érdekelt — az én gépemnek) kívánatos volna, ha egy pártatlan bíráló bizottság (de nem ám Rigácson vagy Nagykörsön) mondaná ki, vajjon az Ében-féle váltószám-gép, vagy a Boda-féle mechanikai számológépek tökéletesebb. *Boda Béla* kántortanító Rigács (Zala megye). 836 1—1

761 3—20

STAMPAY KATH. ÉNEK- ÉS IMAKÖNYVE,
(XVI. kiadás. 256 oldal. 24 old. kotta ingyen!)
amely 30 és 50 filléres kötésekben kapható Kőből-
kúton (Esztergom m.), jövő évben **áremelés nélkül**
bővítve lesz!

Ha azt akarja, hogy növendékei gyorsan és játék közben jussanak a szükséges számtani ismeretekhez, akkor rendelje meg azonnal a **Boda-féle mechanikai számoló-szerkezetet,** melyet miután rajta mindent szemléltethetünk 6 tanítótestület az eddig ismert számológépek között a legtökéletesebb számológépeknek nyilvánított, az országos tanszerbíráló bizottság kedvezően bírálta a veszprémi megyés püspök úr ó. excellenciája 1000 koronával jutalmazott, s az egyházmegye iskoláinak kizárólagos beszerzésre ajánlott. Betűk helyeillesztése és azok hangoztatása által az olvasás-tanításnál is sikerrel alkalmazható.

Ara: 20-as körű K 24. — 100-as körű törtek, területszámítás, méter szemléltetése s olvasóköszülékkel és utasítással együtt K 40. —
Tanerőknek, ha sajátjukból rendelik, 10% kedvezményt adok.

Megrendelhető: BODA BÉLA tanítónál,
Rigács, Zalamegye, u. p. Ukk. 805—1

Vetítőgépet az iskolának!

A **Hollós-féle** vetítő taneszközök műintézete kibocsájtotta **II. számú diaporitív jegyzékét** az iskoláknak készülő képeiről.

A képeket (diaporitívek) az Orsz. Tanszer-múzeum biralata alapján a vallás- és közoktatás-ügyi m. kir. Miniszterium 47.802/909. sz. alatt az engedélyezett taneszközök jegyzékébe vettette.

A sorozatokhoz paedagogusok írják a «**Szöveg-könyveket**». A vállalat paedagógiai irányítója **Moussong Géza**, fővárosi igazgató.

A körültekintő, szakszerű összeállítás dacára a Hollós-féle műintézet **képei a legolcsóbbak**, s mégis minden sorozathoz **díjtalanul** csatolják a megfelelő szöveggépet.

Az iskolai oktatás élénkítésére és értékének emelésére igen fontosak a vetített képek. Olcsóságánál fogva minden iskola beszerezheti. Kezelése egyszerű.

A vetítőgép ára 80—100 korona. A diaporitívek darabja 1 korona.

Tessék jegyzékét kérni a HOLLÓS-féle műintézettől, Budapest, VII., Lövölde-tér 7. sz.
834—1

Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesület szerződést kötött a **Gazdák Biztosító Szövetkezetével** a Kath. Egyházi Javaknak Biztosítása érdekében.

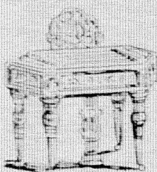
Az iskolaegyesületnek ezzel az a szándéka, hogy az összes egyházi javak: püspökségek, káptalanok, szemináriumok, szerzetesrendek vagyona, az egyes egyházmegyék területén levő templomok, iskolák, plébániák, tanítói lakások stb. egy helyen és pedig a **Gazdák Biztosító Szövetkezeténél** biztosítsanak s az abból befolyó jutalékok az Iskolaegyesületet illessék meg kath. céljaink és érdekeink szolgálatára. Ezeknek a javaknak biztosításán kívül felvette munkakörébe a magánfeleltől szerzendő biztosítási ügyletek lebonyolítását is a tűz-, jég- és életágazatban. Ez utóbbiak biztosításait az alapszabályok szerint megalakítandó plébániai csoportok útján kívánja lebonyolítani. Amiért is felkérjük a plébános, káplán és tanító urakat, legyenek szivesek ebben a munkálkodásunkban bennünket támogatni. — A **Gazdák Biztosító Szövetkezet**e az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesülettel egyetértve egy központi irodát szervezett a biztosítási ügyletek lebonyolítására, ami

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám

(**Gazdák Biztosító Szövetkezet**e) alatt van, érdeklődők ide sziveskedjenek felvilágosításért fordulni, amit minden esetben mindenkinek készséggel fogunk megadni.

Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesület központi irodája.

38 11—24

Mindennemű hangszert:

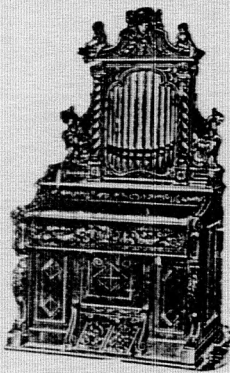
cimbalmot, hegedűt, fu-
volát, grammophont,
zongorát stb. csekély
havi törlesztésre

szállít

NOWOTNÝ J. Budapest, VI. kerület,
Nagymező-utca 21. sz.

Kérjen hangszer-árjegyzéket.

41—II.

Elsőrendű légszívó-rendszerű harmo-
niumok specialis beszerzési forrása
— Monarchiában. —

Elismert elsőrangú műreme-
kek csak a Zimmermann-féle

HARMONIUMOK.

Ausztria-Magyarországi képviselő e:

Hörl Nándor, Pozsony,
Ventur-utca 24. szám.

ARJEGYZÉK INGYEN.

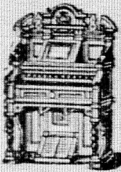
Főtiszt. papság, és tanároknak
résztételtetésre. Üzletek: Lipcse,
Szt-Pétervár, Moszkva, Riga
és Londonban.

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ ÉS TSA

Budapest, X., Delej-utca 25 B (Tisztviselőtelep.)

Peddes harmoniumok mindkét rendszer szer-
int és minden nagyságban pontos or-
gona-méretekkal templomok, szemináriu-
mok részére és mint gyakorló orgonák.
Bérmentes szállítás az utolsó vasúti állomáig.
Tanároknak s lelkészeknek különös
szíveskedéssel. Árjegyzék ingyen
és bérmentes. Részletteljes engedé-
lyezve. 93

Az «Eötvös-alap» elnöksége a nagykanizsai «Patria»
pótkávégyár vezetőségével abban állapodott meg, hogy
ennek a kifogástalan berendezésű, nagyszabású, minden
tízében magyar vállalatnak gyártmányát a tanintézetek
vezetőségeinek és a tanító uraknak figyelmébe fogja
ajánlani, egyúttal fel fogja őket kérni, legyenek szíve-
sek ezt a magyar föld termette és magyar kéz készíttette
nélkülözhetetlen fogyasztási cikket saját háztartásaikban
használatba venni s a fogyasztó közönségnek ajánlani.

Tanítónők és Tanítók! Kérjék mindenkor és ajánlják mindenütt a valódi «Patria» pótkávé, mely megbízható
tősgyökeres magyar gyártmány, minden csomag és doboz «Patria» szerződésünk szerint az «Eötvös-Alap»-nak hasznot
hoz, miért is erkölcsi kötelességünk ezen kitünő gyártmányt ajánlani, mely minden kiállításon az első díjat nyerte és minden
üzletben kapható. **Zamatos, színdús, jó kávét csakis a**

valódi „PATRIA” pótkávéval

készíthetünk, mely a legjobb hazai nyers anyagokból a leg gondosabban készül és **minősége** minden más gyártmányt felülmul.

Stephaneum nyomda r. t. Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28a.

azért, mert: magyar, azért mert minden más a piacon
levő hasongyártmányú cikkénél jobb és végezetül azért,
mert az Eötvös-alap minden eladott dobozból jutalékot
kap s annak állandó hasznót hoz.

Mindenesetre nem méltányolható eléggé az «Eötvös-
alap» elnökségének és választmányának üdvös, helyes,
a közgazdasági életkörülményeket is oly mélyen érintő
intézkedése, s mint ilyen melegen ajánlható bárkinek
figyelmébe.

**NÉPISKOLAI
GIMTÁBLÁK**

45×60 cm. nagyságban, rendki-
vül tartós, ölmazott acélbádog-
lemezből, fehérzománc alapfestés-
sel, tekete nagybetűs felirattal, az
itt látható mintarajz szerint színes
magyar címerrel ellátva darabon-
kint **10 koronáért** megrendelhetők. ♦♦♦♦

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése részv.-társ.

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28/B. sz.
Bármely más felirat jutányos áron megrendelhető.

278—

A GYERMEK ELŐ TANÍTÓJA

Az új miniszteri tantervhez és utasi-
táshoz alkalmazott, teljesen átdolgozott
ötödik kiadása hagyta el legközelebb a
sajtót Juhay Antal

című nagy vezérkönyvének, mely az elemi
népiskola első osztálya számára előírt
összes tantárgyak tanításában kalauzolja
a tanítókat.

Az 512 oldalra terjedő kötetből különösen
**AZ IRVAOLVASÁSSAL, SZÁMTANNAL ÉS A BESZED-
ÉS ERTELEMGYAKORLATOKKAL**

foglalkozó részeket emeljük ki, amelyek-
ben az egész évi anyagot módszeresen ki-
dolgozott gyakorlati leckékben ismerteti
a szerző. E kötet használata mellett min-
den más vezérkönyv nélkülözhető az első
osztályban.

ÁRA FÜZVE 6 KORONA.

Ugyanezen szerzőtől me jelent

A második osztály vezérkönyve. Második ki-
adás. Füzve ... 6 K
A harmadik osztály vezérkönyve. Füzve 5 «
A negyedik osztály vezérkönyve. Füzve ... 5 «

Megrendelhetők a Szent-István-Társulat könyvkereske-
desében (Budapesten, IV., Kecskeméti-utca 2.) és min-
den hazai könyvkereskedőnél.